

CSIKILAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szabó József könyv- és papírkereskedése,
a lap mellett részét illető minden költemény,
amint hirdetések és előfizetési díjak is külföldiek.
Telefon hívószám 2.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. FEJÉR ANTAL
ÜGYVÉD.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. ÉLTHES GYULA.

Megjelenik minden szerdán.
Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor.
Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítanak.
Kéziratok nem adnak vissza.

Furkosbot és revolver.

A békéscsabai szenzáció még mindig a közélet levegőjében vibrál. A lelkek még telve vannak az óriási emócióval, mit a vasárnapi események kiváltottak belőlük s még nem lehet napirendre térni az eset felől. Nyíra rendkívüli, annyira szokatlanszerűen olyan óriási hordereje van.

Nem lehet itt véleményt nyilvánítani anélkül, hogy pro, vagy kontra, melyik álláspontra helyezkedünk. Nem lehet pedig azért, mert csakis az olyan véleménynek lehet valódi ereje, mely minden személyi motívumtól mentesen, csakis a rideg igazság álláspontjára helyezkedik. Rideg igazság pedig az élet jelenségei felől nem gyakorolható, mert azokat ezer meg ezer olyan szál köti, bogozza, fűzi össze, mely szálak személyekhez, ezek cselekedeteihez tartoznak, azok nélkül el sem képzelhetők.

Mi a nagy szenzációnak csak a politikával összefüggő kérdésében óhajunk valamelyes nézetünknek kifejezést adni. Azt próbáljuk majd fejtegetni, vajjon kulturálamban, mert hiszen abban élünk, vagy mi, szabad-e a politikának odafajulni, hogy ellenfelek ügyeiket furkosbottal, majd pedig revolverrel intézik el s hogy vajjon az egész politika, már mint ami szegénység s mindig abstract dolgokon nyargaló politikánk ér-e egyáltalában annyit, hogy becsületes, tisztességes polgárai e hazának egymás vérént ontsák, sőt életét is kioltják? Mert hiszen kétségtelen, hogy az egész kérdés csak addig bír jelentőséggel, ameddig a tiszta, minden érdekűl mentes politika szolgáltatásban szerepel. Nem tesszük fel a békéscsabai dráma egyik feléről sem, hogy személyes érdek vezérelte volna abban a politikai herce-burcában, mely az ottani gyűléseken s a helyi sajtóban lejátszódott s melynek következménye az a megindító katasztrófa, mely semmiképpen sem menthető.

A balkán államokban lehet otthonos a vitaközös s az egymást meggyőzés amaz eszköze, mely a furkosbotnál kezdődik s a revolvernél s miként a példa mutatja, a halálal végződik. De kulturálamban sem a politikának, sem a személyes érzékenységek nem szabad oda fajulnia, hogy intelligens emberek egymást tetteleg inzultálják s pláne élete ellen törjenek.

A politika sokszor kérielhetetlen logikával s eszközökkel dolgozik. Megenged magának sok olyant, melyet más téren s más körülmények között megengedhetők nem találnánk, de azt már nem törhetjük, hogy kényeskedésnek odafajuljanak, hogy az emberi élet biztonsága veszélyeztessék. A boldogult Achim Andrást semmiéle cikk fel nem ébreszti többé, a Zsilinszky testvérek bűnét sem expialhatja a legszebb tollu újságíró siránkozása, de ez esetből, annyi tanulságot mégis levonhatunk, hogy a politika is dolgozzék akár milyen kérielhetetlen eszközökkel, a személyes szabadság s a testi épség ellen irányuló merényleteket fegyvertárába fel nem veheti, azokkal harcolnia nem szabad. Nem lehet tehát olyan cikkeket írunk, mely a személyes becsületbe vágó dolgokat tárgyz, semmiéle politikai tekintetből sem s nem bocsájtható meg az sem, hogy a személyi bántalmainkért mi magunk bíráskodjunk s mi hozzuk meg ítéleteinket a magunk ügyében.

A politikai küzdelmek bár sok szennyet kavarnak a közélet felszínére, de

azok mesterséges felturkálása sem milyen politikusként érdekében nem állhat. Mindenkor szemünk előtt kell, hogy lebegjen a kultúra s az, hogy kulturálamban élve, annak érdekeit akarjuk szolgálni. Már pedig az bizonyos, hogy a kulturálamban politikáját sem a furkosbot, még kevésbé a revolver segíti elő, hanem mindenkor a bölcs belátás, a mérséklet s lehetőségek megvalósítása.

A kolozsvári „Marianum”

Nemesak a leányos háztájakon, hanem a nevelés ő-szes barátaival kellemes meglepetést szerez az a keresztény, de a magyar hazában eseményszámba menő hivatalos értesítés, amelyvel a kolozsvári róm. kath. iskolák elnöke, dr. Hirschler József praelatus plébános fordult az érdeklődő nagyközönséghez. Amióta — vagy ezer éve — h. Gizella királynő vérbeli magyar leánykák keresztény nevelésére apácákat telepített Veszprém mellé, inkarnatus magyar szokásává vált leányainknak köztéri iskolázása és — akármit mondjanak kishitű emberek — az intuitív nőnevelés azóta is van olyan fontos érteke a magyar Egyháznak, mint a másiknemű ifjúság becsületes, gondos, hitben való kiképzése.

Gizella apácait rég elporladtak, még a kolostorukat is elhordta az idő, de a termékeny szelleműk beleivakodott népünk vérebe s adott nekünk olyan energiákat, amelyekre minden időnek nagy szüksége lesz: keresztény anyákat. —

Gizella bencés apácáit mások váltották fel: jöttek Sz. Domokos, meg Sz. Ferenc leányai, Orsolyaszűzek s angol kisasszonyok, betelepültek a kedves Sz. ut Vence leányai, azután a szegény, de vilám ferences nővérek s a azeuszszegénység fekete fátjától és szent derűjét hordozó Notre Dame iskolánővérek. A nevük és ruhájuk sokféle, tudom, hogy a heroizmusuk s lelkük irányzata egy: saját életük áldozataiban nevelik a magyar családok feltett palántáit tudásra, ügyességre s az életnek praktikus kereszténynevére.

A kolozsvári Marianum-ot a Mi Asszonyunkról elnevezett (Notre Dame) iskolánővérek vették át. Még csak vagy felszázadja működnek e hazában, de kiválóképpen beváltak. Nemcsak debreceni és temesvári kulturálatuik, de számos kis helyen serénykedő telepek révén is ráirták nevüket a magyar nőnevelés fontosságos lapjaira.

Szinte káprázatosan sokféle, amit Hirschler praelatus munkás kedük számára kieszelt. Sokféle, mint az élet igényei, melyeket a keresztény neveléssel szemben támasz. Tanítanak ők majd fonomsákkal pöttyös kis alacsony kinyomtatott bakfikat. Az egyik teremben rögtön kopogtatnak kereskedelmi iskolások okulására, a másikban Salustius-szal mondogatják: „Falso queritur de natura sua genus humanum”. Itt az ígertvársz szerfölött hasznos készségére oktának polgári leánykák, amott nagy leányokat kéneitenek a kereskedelmi érettségire. Végezetül pedig — s ez a vidéki szülők legnagyobb gondja és legnagyobb öröme — internátust nyitnak, otthon nyújtanak azoknak, akik nem olyan szerencsések, hogy Kolozsvárt lakjanak öveik.

Folyó év szeptember elsején nyitják meg egy palotában — nem lehet másnak neveznem — a Ferenc József-ut 33-35. sz. alatt az intézetet. A következő tagozatokkal:

1. elemi leányiskola (I-IV.),
2. polgári leányiskola (I-IV.),
3. egyéves női kereskedelmi tanfolyam (a vallás- és közokt. miniszter 20404-1911. sz. határozatában engedélyezett).

4. három éves női felső kereskedelmi iskola érettségivel (49820-1911. sz. min. enged.),
5. háztartástani iskola.
6. n. leánygimnázium I. és V. osztálya,
7. internátus.

Sokkal derekabbak, sokkal komolyabbak azok a nővérek, hogy be ne tudnák váltani a programban vállalt káprázatosan szép és sokoldalú munkát.

Hisszük, hogy Kolozsvár vezető körei teljes mértékben méltányolni tudják azt az intézményt, melyel városuk kulturális, sőt anyagi szempontból is gazdagodott.

A nagyközönség pedig minden rétegében bizalommal tekinthet az új intézményre, mely leánygyermekünknek az egyetemi oktatásig mindenféle iskolázást megad.

Nyugodtan mehet az egyszerű kővári-telepi vasuti munkás kis leánykájával a Marianum hatalmas kapuja elé. Befogadják azt a négy elemi osztályra is.

Aki városiabb műveltséget óhajt adni gyermekének, azelőtt nyitva állnak a polgári leányiskola tantermei.

Serdülő leánykákunk módjukban áll avatott helyen, szakkerületen eltanulni a férjek szemében olyan tiszteletreméltó háztartástan minden csinját-híját a rántáskeveréstől a női ruha szabásig.

Kereskedő szülőknek milyen meggyugtató, ha leánykájukban üzleti társat, ügyes könyveztőt stb. találhatnak! Kiképeztehetik őket erre az egyéves női kereskedelmi tanfolyamon.

Akinek pedig több kell, aki érettségi bizonyítványt óhajt gyermeke kezébe adni s jövőjét biztosabbá tenni, azelőtt nyitva a női felső kereskedelmi iskola, melyhez fozható csak három van az országban: Debrecenben, Pozsonyban és Marosvásárhelyen. E három intézet egyikének sincs azonban megfelelő helyisége, sem internátusa. A kolozsvári egészséges, modern tanterme s a kedves internátus minden jogosult igényt kielégítenek, amit a közoktatásiügyi kormány s a nagyközönség hasonló jellegű intézetekkel szemben táplál. Jó lakás, jó vizen, egészséges táplálékon, kitűnő oktatáson kívül ad azonban egyebet is, amit a szülő leginkább keres: jó nevelést.

A leánygimnáziumot pedig — legszubjektívebb érzésünket követve — a legnagyobb nyereségnek tartjuk az új vállalkozásban. — Nem lehet a világot visszafejleszteni. Ha már megnyitott az intelligens pályák a nők előtt, észre kell azt vennünk s nekünk kell őket reávezetnünk! Különbben elvégi más, de nem a leányok javára! Kolozsvárt, az egyetemi városban lassankint helyi szükséglet a leánygimnázium, azonkívül egy egész országrésznek mindinkább parancsoló szüksége, amelyre sem polgári iskolával, sem felsőbb leányiskolával, sem magánúton való próbálgatással igazában kielégíteni nem lehet. Az egyetemen az egyéves ut a gimnáziumon át vezet. Aki tehát tudományos ambíciójából, rántalásból az egyetemenre készül, annak a leányok nem kell már felsőbb leányiskolák, nőképzők, különbözőzeti vizsgák kerülő útjai az Alma-Mater előcsarnokába törtetni, a Marianum leánygimnáziumi tagozata egyenesen oda vezet őt.

Meglepetés tehát a kolozsvári hirdetés; kellemetes, mint édes álmok valóra válása; esemény, mert a magyar nőnevelés második évezredét erőlyes kézzel, szorgalmas sokoldalúsággal keresztény utakra tereli.

Nekünk, Erdélyieknek pedig módfelett öröme az esemény, mert a magyar nőnevelés gimnáziumaink megújulásának korakával a nőnevelés erős vársának a „Marianum”-nak létrejöttét.

Tanító-gyűlés.

A „Csiki róm. kath. tanító-egyesület kászonalosai fiókköre” folyó évi május 1-én Kászoujfaluban tartotta rendes tavaszi gyűlését.

Az ezen napra esett törvényhatósági közgyűlés egy néhány tag megjelölését ugyan megátolta, de azért szép számmal jöttek össze az egymást szerető és a tanügyért lelkesedői tudó tanító-kar-társak.

Szentmise után a megjelent tagok az iskola tantermeibe vonultak, hol a helybeli tanítók órárend szerinti tanítását hallgatták meg.

Ezen alkalommal Ambrus Szilveszter a II. osztályban a beszéd és értelmezés gyakorlatból, Benke Lajos a III. osztályban olvasmány tárgyalásból, Csoboth István pedig a VI. osztályban a szám-tanból tartottak jól sikerült tanításokat.

A tanítások elvégzése után Könyves Gyula fiókköri elnök udvarlólván a megjelent tagokat, a gyűlést egy tanteremben gazdálkodás, minden szabvány megszürelendő beszéddel nyitotta meg.

Megnyitójában röviden, de amáláprólhetőbben és világosabban mutatta rá arra, hogy milyenek kellene lenniök igazi néptanítónak úgy az iskolában, mint a társadalomban.

A közletszéssel fogadott megnyitót után a fiókkörből végképen eltávozott, Istenéhez költözött Gál Sándor karrársunkról emlékezett meg örökény, fájó hangon. Munkás és tevékeny életpályáján végig kísérve, a csikszentkirályi tanteremben vált meg tőle, ahol nyugodalmat s jutalmat kért részére utól; ki nek hűséges szolgája volt.

A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és bitelesítése után Szűcs Agoston csikszentkirályi tanító szavalt a „Magyarnak lenni” „Magyar vagyok” jellegű költeményt.

András Péter csikszentmártoni lelkész szabadon választott feléről tartott felolvasást. Felolvasásában a nép erkölcsi romlottságának, az úri osztály iránti bizalmatlanságának okait fejtegette. Együttel rámutat arra, hogy miképpen és mivel lehetne ezen országos bajou segíteni. Ajánlja a katolikus frányu lapok pártolását és mielő nagyobb körben való terjesztését.

Ezek után az elnöki jelentések következtek, melyek közül különösen az „Erd. róm. kath. tanítóegyesületek szövetsége” elnökének a folyó évi július havában Csikszentmártonban tartandó szövetési gyűlésre vonatkozó átirata, továbbá a „Szentföldi (Maros-Tordanyegy) tanítók Önképzőköré”-től érkezett — a lelekezeti tanítók fizetésének javításáról szóló — felhívása, valamint az „Orsz. kath. tanügyi Tanács”-nak a IV. kath. tanítói nagygyűlésre vonatkozó leirata-vettek igénybe hosszabb tárgyalást.

Elnök felhívja a tagok figyelmét a „Nyergesterón” augusztus havában tartandó hazában ünnepélyre és kéri, hogy ezen ünnepélyre is ott legyenek jelen gyűlési. A köf. tagok készséggel vállalkoznak arra, hogy az ünnepélyen a helybeli tanítók felállítására (Léze János oktatási kántorral együtt) vállalkoznak, kik fogják megőrizni a programot és az eseményt támogatni. Bővebb részletek tartózkodnak a tanítók körében és a helyi sajtóban. Lőrincz Sándor magánmentőreligiónos azon indítványára, melyel a tanítók

tagjai által az „Alkotmány” című katólikus napilap megrendelését ajánlja — a jövő gyűlés helyének és tárgysorozatának megállapításával elnök a gyűlést berekeszti.

Ilyés András,
főiskolai jegyző.

A lélek örvényei.

Aki becsületes igyekvéssel lép ki az élet porondjára, annak lelke gyakran keserűséggel telik meg, ha látja, miként gyözedelmeskedik fölülte az igazságot lábbal tipró, gonosz embertársa. — Armány és erőszak, kéméletesség és hatalom, lelketlenség és megalkuvás a helyzettel diadal-maskodnak a tisztas munká, a szilárd akaratú becsületesség felett. Mintha törvény és igazság két ellenkező fogalom lenne. Mert a törvény csak azt az igazságtalanságot torolja meg, amely bebizonyítást nyer, a be nem igazolható gaztettek ellen nem létezik büntetés, legalább törvény szerint nincs.

De van a törvénytől magasabb fórum. Nem a közönségesen isteni igazságszolgáltatásnak nevezett ítélőszéket értjük e magasabb fórum alatt. Nem azt, hogy a gonoszt megveri az Isten, bot nélkül, hanem azt, hogy minden gonosz magával hordozza a büntetését. Ez az Isten bölcs intézkedése. Nem kell a büntetést külön megbüntetni, aki elköveti, már meg van büntetve azáltal, hogy aljasságának gyümölcsseit nyugodtan nem élvezheti, akár utóéri a földi igazságszolgáltatás, akár nem s legtöbbször a megkínzott lelkiismeretre csak enyhülést hoz a büntetés és vezekelni segíti a meggyőzött lelket. Ne irigyeljük tehát az ebul szerzett kincseket, ne érezzünk keserűséget, ha látogat szerint jól megy a dolguk azoknak, kik nem törődve becsülettel, tisztességgel, a könnyebb megélhetés kedvéért beszenyenyekzik lelküket.

Köletszámra sorolhatnám fel azokat az eseteket, amikor gonoszlelkű emberek gaztetteikért bántatlanul maradtak, büneikért őket senki felelősségre nem vont, vagyha mégis, úgy bizonyítékok hiánya miatt felmentettek, de a büneikkel látszólag semmi összefüggésben nem álló okok miatt szerencsétlenekké, boldogtalanokká váltak. Hogy ez nem mese, bizonyára sok olvasó is fogja igazolhatni, aki hasonló esetekről tud. Viszont vannak bizonyos esetek, amikor a megátalkodott, de meg nem büntetett gonosztevő nagy vagyont, sőt nem ritkán tekintélyt is hagy gyermekeire. De ki irigylő őket ezért? Magának is rossz embernek kellene lennie, aki hasonlóra vágyódik.

Az ugynevezett gyakorlati élet, melynek erkölcsi posványába elsüllyed az ethikai igazság, csak növeli a gonosz inulatu emberek számát. Nem a törvény fenséges szelleme, de irott szakaszainak meg nem büntethető elkerülése vezeti azokat, kik meggazdagodni vagy rossz helyzetükből menekülni akarnak. Az élet gazdag dilemmákban. Nagy akaratérő, szilárd, megingathatlan erkölcsiség kell ahhoz, hogy akkor, midőn rossz, de meg nem büntethető módon könnyen szabadulhatunk a hinárból, a rögs, de egyenes utat válasszuk.

Hány gyenge jellem török meg végleg ilyenkor. Néha biztosan tudják, sokszor autoszugesztíóval hitetik el magukkal, hogy bűnük nem fog kitudódni s ha mégis kiderül, szabadulhatnak a büntetéstől vagy csak enyhén fogják őket megbüntetni.

Egy fiatal ember, aki különben tehetős és szorgalmas, lelke mélyében gonosz. Mindenütt, ahol alkalmazva van lop és inzultálja a nőket. Ezért elcsapják, de egyéb bántódás nem éri. Beleéli magát abba a gondolatba, hogy bűneiért a megsegyenítésen kívül más baja nem esik. Komoly kötelességérzés híján megszokja a könnyű, a könnyelmű életet és amikor katonai szolgálatát kell megkezdnie, szörnyülködik attól a gondolatától, hogy a pénz hatalmas segítségétől megfosztva álljon a rideg katonai fegyelem alá. A logika nem világos ugyan, de még is érthető, hogy a megrendült, gyenge

jellem támaszt talál abban a tudatban, hogy pénzzel soldféle megkönnyítést érhet el. A jóban tántorodó jellem tehát egyszerű megacélosodik a rosszban. Pénzt, pénzt mindenáron, ez lesz megmásíthatlan jelszava, megszerzésében pedig legyeenke segítő társai, akik eddig is vezetői voltak a gonoszban: szenvedélye a nők iránt és vágya, hogy mások jogos tulajdonait galárdul elsajátítsa.

Egy komor napon aztán gyilkosság vádjá alatt áll a törvényszék előtt az a fiatal ember, aki komoly akaratérővel, becsületességgel jól jövedelmező, tisztellett érdemlő életpályát futathott volna be. A gyilkosság nem tagadható, s a törvényszék nem lehet elnéző; szigoruan torolja meg a nagy bünt. Nem itélik a bűnöst halálra, — nem, életfogytiglan megöszlják a szabadságtól, hadt tépje, marcangolja egy egész életen át a legrettenetesebb sáttán: a lelki furdalás.

A mig a tanult emberek sorából oly sok aljas gonosztevő kerül ki, hiába hivalkodunk pedagógiánk vívmányaival. — Mert elhibázottf utra tért az a nevelés, mely tndással tömi a fejet, de siváran hagyja a lelket.

Nemcsak a tanárnak, de legelső sorban a tanítónak kell nagyobb figyelmet fordítania tanítványainak erkölcsi fejlődésére, jellemeik edzésére és a jó és rossz közti különbség helyes megítélésére.

Jellemileg helyesen nevelt ifjúságból erényesebb nemzedék lesz, mint a mostani tanulságosan praktikus generáció.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Dr. Filep Sándor alapítványa.** A dr. Filep Sándor nevére teendő alapítvány céljaira Keresztes Antal állatorvos kezéhez adakoztak Kovács Antal 2 kor. és Kállay Ubulné 6 koronát, mely összegek a főösszeghez csatoltattak.

— **Új ügyvédek.** Dr. Fejér István és dr. Dávid László Marosvásárhelyen az ügyvédi vizsgát sikeresen kiállották. Mindkét új ügyvéd irodáját városunkban nyitja meg.

— **Házasság.** Szopos Gáspár kir. törvényszéki jegyző folyó hó 20-án tartotta esküvőjét Szopos R. Annuskával.

— **Békenap.** A csiksomlyói róm. kath. lógimnáziumban f. hó 18-án az első (1899. május 18) hági békeértekezlet megnyitására évfordulója alkalmával Antal Aron tanár a tanári testület és az ifjúság előtt a háboru borzalmait s a béke áldásos voltát fejtegetve ismertette azokat a törekvéseket, amelyek a világbéke megvalósítását célozzák.

— **A főgimn. felavatása.** Mint már jelezttük, az új gimn. és internátus épületének ünnepélyes felavatása június hó 5-én lesz. Az ünnep sorrendje a következő: I. D. e. 9 óra 9 perckor a vallás- és közoktatásiügyi miniszter fogadása a vasuti állomáson, hol a vármegye közönségének nevében Fejér Sándor alispán üdvözi, a gimn. bejáratánál pedig az intézet nevében az igazgató. II. 10 órakor szentmise a gimn. kápolnájában. Ezután Majláth G. Károly erdélyi püspök az új intézetet megáldja. Szent mise alatt műdalokat énekel a tanuló ifjúság vegyeskara. III. A gimn. és internátus helyiségeinek megtekintése. IV. Felavatási ünnepség a tornacsarnokban, melyen — a hely szűk volta miatt — csak a tanuló ifjúság, a szülők és a meghívott közönség vesz részt. Szép idő esetén az ünnepség a szabadban az intézet udvarán tartatik. Műsora a következő: 1. Himnusz, Erkel Ferencétől. Vegyeskar zenekísérettel. 2. Pál Gábor igazgató alkalmi beszéde. 3. Ébresztő, Goll Jánostól. Fér-fikar zenekísérettel. 4. Ünnepi vers. Irta Kassai Lajos főgimn. r. tanár. előadja Kádár Ferenc gyakorló tanár 5. Szabadságdal, Huber Károlytól. Vegyeskar zenekísérettel. 6. Daragcs András dr. ügyvédnek, az intézet volt tanítványának beszéde. 7. Alkalmi dialóg, Irta Zaögön Zoltán képződei tanár, előadja Karda Ferenc és R. Sántha István VIII. osztályt végzett tanulók. 8. Király himnusz, Gyarmathy Miklóstól. Vegyeskar. IV. Délután 1 órakor társas ebéd.

— **Csiksomlyói róm. kath. iskolák pénzalapját kezelő püspöki bizottság folyó hó 19-én a vármegyeház termében Mikó Bálint elnök vezetése alatt ülést tartott. A gyűlés főtárgyát képezte a Jakab An-**

tal lemondása folytán megüresedett pénztárnoki állás betöltése, a mely állásra 2 pályázó volt: Antal Aron és Ferenc Gyula tanárok. A bizottság 10 szavazattal 8 ellenében Antal Aront választotta pénztárnokkául.

— **Plébánosí vizsgálata.** Főpásztori rendelet szerint a plébánosí vizsg. május 16. és 17-én folyt le. Huszár Ádám magyarláposi lelkész, Antal József gyergyószentmiklósi, Hollanda János csiksomlyói, Kacucs Ferenc szárhegyi, Natáczy Ádám kolozsvári káplánok sikerrel tették le a vizsgát.

— **Telefon a tanfelügyelőségnek.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter a hivatalos ügyek könnyebb elintézése és időnként szükségessé váló halaszthatatlan rendelkezések lebonyolítására a csikvármegyei kir. tanfelügyelőségnek a telefon használatát, annak az irda helyiségbe leendő bevezetését megengedte. Hivatalos órák 7—1-gig.

— **Megbízás.** A dítrói áll. polgári fuiskolához a rajztanítói teendőket ellátására ideiglenesen Fankovics Tibor rajztanár jelölt bizatott meg.

— **Nagy tűz Gyimesközéplekon.** E hó 19-ére virradó éjjelen Gyimesközéplekon Dobál Gergely nagy vendéglője mellett elhelyezett és az Unio erdőipar tulajdonát képező irodahelyiség, eddig ismeretlen okokból kigyuladt. A fából készült irodahelyiségtől csakhamar tüzet fogott a nagy vendéglő és a közvetlen vele egy udvarban elhelyezett és Dobál Gergely tulajdonát képező raktárhelyiségek a nagy mennyiségben levő árúk, széna és állatok. A Dobál hólthelyiségek úgy elégett, hogy csupán a vasszekrény lemezei maradtak meg. A kár egyrésze megtérül ugyan, de nagy értéket képviselnek a nem biztosított dolgok is.

— **As új szombathelyi püspök.** Néppárti körökben beszéltek, hogy a király a megüresedett szombathelyi püspökségre Mikes János gróf volt gyergyóalfalvi plébánosnak fogja adományozni.

— **Katholikus tanítók nagygyűlése.** A magyarországi katolikus tanítók július első napjaiban országos nagygyűlést tartanak Budapestben. Az érdekeinek igérkező gyűlésre, melyen a katolikus tanítók anyagi és erkölcsi érdekeit fogják megvitatni, az ország minden részéből, rendkívül nagy számban jelentkeztek a magyar katolikus tanítók és tanító-egyesületek.

— **Egy irnok azonnal felvétetik az államépítészeti hivatalnául.**

— **Medvevadászat.** A kásznai erdőekben az elmúlt héten nagyobb szabásu hajtóvadászatot rendeztek, amely alkalommal Karácsony Ferenc kásznalitzai lakos egy 20—25 évesnek látszó hatalmas anyamedvét ejtett el. A hatalmas állat egy lövésre elesett, míg két nagy bocsca elmenekült.

— **Petroleumforrások Háromszék megyében.** A „Székely Nép” megemlékezett már a megyében megindított petroleumkutatósi akcióról. Most a „Gazdasági Tudósító” ezeket írja: Háromszék megyében a geológusok véleménye szerint több petroleumforrás van és a kormány még az év folyamán nagyobb szabásu kutatásokat végeztet. Az akció központja Kovászna lenne, ahol az ugynevezett „Pokolszár” fűrdő kénes forrása kátrányt is hoz a felszínre, ami petroleumra mutat és pozitív adatot nyújt a kutatásra. — Lóczy Lajos dr. vezetésével Vnutakó Ferenc és Böckh Hugó főbányatanácsosok a helyi viszonyok tanulmányozására körutat tettek Háromszék megye érdekelt vidékein. A nyár folyamán meg fogják kezdeni a kutatásokat Kovásznán, azután Zabolán, Mikes Ármán gróf erdőségeiben, ahol már is van egy üzembe helyezett petroleumforrás

— **Földgázvilágítás a vasuti kocsikban.** A máv. igazgatósága elhatározta, hogy a személykocsikat az eddigi olajgáz helyett kocsikban az eddigi gáztartályokban fognak rakározni. Az ötlet igen sz. renesés. Műszaki akadály a terv végrehajtásának nincs. Így a máv. olcsó világításhoz jut, a levegőbe áramló kincs pedig legalább részben, megmentetik a kultúrának.

— **Pályasat hadapródióskolákba.** A cs. és kir. közös hadseregbeli hadapródióskolákban magyar honos ifjak részére fenntartott és az 1911—1912. tanév kezdetén betöltendő magyar állami alapítványi, magán alapítványi és fizetéses helyek elnyerésére vonatkozó ugyszinten a pécsi és nagyváradi m. kir. honvéddapapró-

dióskolákban az 1911—12. tanév kezdetén betöltendő alapítványi és fizetéses helyek elhelyezésére vonatkozó és a m. kir. honvédelmi miniszter részéről közzétett pályasati hirdetmények az érdeklődők a tanács kiadóhivatalában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

— **A kivándorlók utlevélnének ellenőrzése.** A belügyminiszter a kivándorlók utlevélnének ellenőrzése dolgában fontos újítást hozott be. A hatóságok részéről ugyanis sok panasza merült fel amiatt, hogy a kivándorlók utlevélüket Amerikából levélben hasakültötték ismerőseiknek és rokonainak, minek következtében törvényellenes kivándorlás történhetett. Ennek megszüntetése érdekében a belügyminiszter elrendelte, hogy a határrendőrség közegei minden utlevélnék első és utolsó lapjára rábélyegezzék a kikötőváros kezdőbetűjét. Ezzel az intézkedéssel nemcsak az utlevélcsempészés lehetőségének veszik eljét, hanem a kivándorlókat is megmentik attól, hogy az utirány megválasztásánál illetéktelen befolyások érvényesüljenek.

— **Az ügyvédképzés reformja.** Az ügyvédi szervezeten módosító törvényjavaslat a képviselőház előtt fekszik. Ebből most már pár hét alatt kétségtelenül törvény lesz, amely az ügyvédi gyakorlatot két ével meghosszabbítja. — a jelölti gyakorlat megkezdését a tételes szigorlat letételétől (ill. a doktorátás megszerzésétől) engedi csak meg. Ne áltassa senki magát azzal, hogy a törvény méltányosság fog gyakorolni, hanem mindazon jelöltek, akiknek jogi vizsgájuk (szigorlat, ügyvédi) van hátra existenciájuk követelő parancsának tekintsék azt, hogy hátralevő vizsgáikat letegyék. Kiszámíthatatlanul súlyos hátrányok fenyegetik a késlekedőt. Elkétkintve az idővesztéségtől a reform már is gyökeres rendszerváltozást jelent. Az új rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megtízszereződését és eddig nem ismert szigorúságot és precizitást hoz majd magával. E tendencia különben már is érezhető, mert a cenzorok lépten nyomon fokozódó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. Aki tehát csak teheti, fogjon a készüléshez, a melynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját „A jogi vizsgák letétele” c. munkában (IV. kiadás, Negyvenedik lezer) találja leírva. Díjmentesen küldi dr. Dobó, Kolozsvár, Bolyai-u. 3.

— **Versenyutárgyalási hirdetmény.** A közuti kerületi felügyelő az 1911. évi április 27-én kelt 381. számú rendeletével a Brassó—Csikszeredei—maroshevízi állami közút 171—172. knt. szakaszán lévő 203. számú átereszt építését engedélyezte. A fent említett munka kivételének biztosításu céljából az 1911. évi június hó 10-ik napjának d. e. 10 óráján a csikszeredei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát építése végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap délelőtt 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthető. M. kir. államépítészeti hiv.

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes” Magyar Általános Váltószlet Részvénytársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdéforgalomról és pénzpiacról.

Budapest, 1911. május 18.

A megelőző hét utolsó napjaiban beállott lanyha irányzat ugyan nem mutatkozott állandónak, mindazonáltal a forgalom igen szűk keretekben mozgott és a közönség részéről nem tapasztalható nagyobb érdeklődés. E kisebbfokú üzletlenség külső okokra nem igen vezethető vissza, sőt a tőzsdé ezuttal nem a kedvező pénzvizonyokat és elég jó termékelváltásokat, sem pedig az utóbbi napokban a new-yorki tőzsdén a trósztperekben hozott és ott kedvezően fogadott ítélet folytán beállott szilárd irányzatot sem rézesítette kellő figyelembe.

Az üzlet egyes részleteire térve át, bankrészvények közül főleg a Magyar Agrár- és járadékbank részvények iránt mutatkozott érdeklődés emelendő ki, bár e részvények ár-

em kedése nem volt teljesen fenntartható; meg Magyar bank és az utóbbi napok...

A bizosítótársasági részvények a triesti...

Az államati papírok közül leginkább a...

Az értékesítési értékek közül az utóbbi 2...

A fix kamatozású értékek piaca továbbra...

Bánffy haldoklik.

Báró Bánffy Dezső Magyarország egykori miniszter-elnöke halálusáját...

A legutolsó orvosi vélemény szerint nem élhet egy-két napnál tovább.

Szám 3026/1911. tkvi.

1-3

Arverési hirdetmény kivonat.

A csikszeredai kir. törvényszék mint tkvi...

Arverezni szándékozók tartoznak az ingat...

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Csikszereda, 1911. évi márc. hó 17. napján.

Hargitafürdő.

A Hargita gyógyfürdő alattírt bérloje...

A vendéglőben izletes ételek és jó...

A Hargitafürdő vasút-, posta-, távirda...

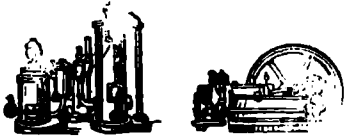
A nagyérdemű közönség szives párt...

Koncz Antalné, fürdőhivatal.

1-2

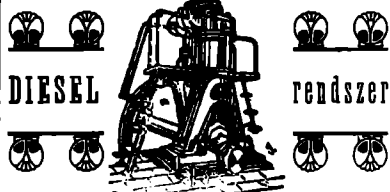
KALMÁR és ENGEL MOTOR- és GÉPGYÁR BUDAPEST

Városi raktár és iroda: Gyár: V., Lipót-körút 22. VI., Üveg-utca 19.

Szivógázmotor-telep. — A jelenkor legolcsóbb üzeme.

„BENZ” nyersolaj-motor.

Elismert legjobb gyártmány.

Ajánlja benzin-lokomobilos csepőkészleteit...

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek.

BUTOR

„Brassói Butorkészítő Iparosok Áruacsarnok Szövetkezeténél”

olcsó és finom kivitelben, jutányosáron, kedvező feltételek mellett kapható.

Raktár-készlet: háló, ebédlők, uri-szobák...

Költségvetés díjmentesen. Megtekintés vételkötelezettség nélkül.

Kolostor-utca 36. Cell-palota.

Modern kutépités.

Uj kutak építését cementgyűrűkkel, súlyesztő rendszerrel s kiszáradt régi kutak lennebb súlyesztését jutányos áron elvállalom.

Nagyimihály Sándor,

cementárugyár és építési anyagkereskedő Csikszeredában, Kossuth-Lajos-u. 48. sz.

PALMA

AVALODI KAUCSUKSAROK

20-

12

Karlsbádba menésre utitárs keresetlik. Kivel? Megmondja e lap kiadóhivatala.

Kiadó lakás 4 szoba, 1 konyha, 1 kamra, pince helyiség, kert részlettel együtt folyó évi szeptember hó 1-től, Koczás Béliánál.

Eladó a legjutányosabb árban egy jó karban levő 6-lóerejű gőzcséplőgép felszereléssel együtt — Kinél? Megmondja e lap kiadóhivatala.

Keresetetik egy gyakorolt CIPÉSZ-SEGÉD azonnali belépésre. — Ajánlatok Kosa Gergely cipészhez intézendők Csikszentdomokosra. Alkalmaztatása állandó.

Eladó esetleg bérbeadó egy kétköví vizi lisztelő malom, amely Szépvizen van, a Malom-utca. — Értekezhetni: Özv. Smilovszky Jánosnéval, Szépviz.

Jóforgalmu singes üzletmet elfogadható feltételek mellett június 1-től

ELADOM.

A bolthelyiséget a legjutányosabb áron bérbeadom Zakariás L. Antal, Szépviz.

Kiadó lakás.

1911. évi október 1-től kezdve az Apaffi Mihály-utca 29/A. szám alatt egy üzlet-helyiség és földszinti lakás, valamint az udvarban levő lakás és műhely kiadó.

Eladó Csiktusnádi Patruba Antalnál MŰMALOM mely helyben is használható, vagy pedig el is vihető.

DESZKA, PALLÓ, LÉC, GYALULT PADLÓ DESZKA ÉS GERENDA mindenféle méretben és mennyiségben.

HULLADÉK LÉC (CÁNDRA) ÉS FÜRÉSZPOR SZÁRAZ FIATAL BÜKK TŰZIFA KUBIKÖLEKBE állandóan kapható:

Klein Sámuel csikszeredai gőzfűrészt telepén.

TELEFON 19.

DUFLA-MALÁTA SÖR naponta fri-sa töltés.

Kőbányai Dreher Sörnyagraktára.

Telefon 14 és 28.

ÉRTESÍTÉS.

A sör idény beálltával van szerencsénk a nagyérdemű helyi magán sör-fogyasztó közönséget értesíteni, hogy a sörnek a házhoz való szállítást megkezdtük.

NISZEL FIVÉREK, CSIKSZEREDÁBAN.

A Répáti ásványvíz főraktára.

Különleges vásznak, szőnyegek és függönyökben nagy választék.

ÜZLETÁTVÉTEL.

Van szerencsém Csikszereda és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy

CSIKSZEREDÁBAN, a Kossuth Lajos-utcában (GRÜN WALD-FÉLE UJ HÁZBAN)

lévő kizárólagos nagyszabású Budapesti központi ruha nagy áruházat átvetttem és azt ujjonnan dusan felszereltem

kész férfi-, női-, fiu- és gyermekruhákkal.

Legujabb és legmodernebb női felöltők, kimonok, ugyszintén angol szabású férfi ruhák, felöltők nálam beszerezhetők.

Különösen felhívom a t. közönség szives figyelmét legujabb szabású férfi öltönyökre és legdivatosabb felöltőkre.

A nagyérdemű közönséget biztosíthatom, hogy árain a legszolídabbak, ugyszintén szolid és előzékeny kiszolgálásom által t. ve-vőim teljes bizalmát ki fogom érdemelni.

Becses pártfogását kérve

tisztelettel

MÓZES JÓZSEF.

Legujabb és legmodernebb kész férfi ruhák és női felöltők.

Pontos és szolid kiszolgálás!

Vidéki megrendelések pontosan eszközölkének!

FIGYELEM!

"AIDA" VERGE & "BLUE STAR" CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIRCK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKSEL VALÓDIÁK.
— ÓVAKODJUNK ERTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL! —

A legjobb és legbiztosabb tyukszemirtő
„BABY”, ára 50 fillér.

Ha őszül a haja vegyen „HAJFJITÓT”, mely a hajnak visszaadja az ifjúkori eredeti színét.
Kéz, hónalj és láb izzadás ellen egyedüli biztos szer a „LINGVO LEONÓ.”

Kapható: FEKETE VILMOS illatszertárban, Csikszereében.
Postai megrendeléseket azonnal eszközlők. 29—52

Távbeszélő állomás szám 29.

UJDONSÁGI HALLÓ! UJDONSÁGI
TESSÉK VÉGIG OLVASNI!

Semmiel se tudunk rokonnak, jó barátaink, kedveseinknek olyan örömet és meglepetést szerezni és magunknak is lakásainkat felékesíteni, mint azzal, ha az „Első Erdélyi Fényképnagyító Műintézet”, Csikszereében, Apaffi Mihály-utca 24. szám alatt elsőminőségű és finom kivitelű

BROMEZÜST ÉLETNAGYSÁGU KÉPET

rendelünk (havi részletfizetésre is), amely csak elsőrendű kivitelben lesz Berlinből hozatott Fotoművészek által kidolgozva. Miért tisztelettel hozom tudomásul városunk és vidéke mélyen tisztelt közönségének, hogy a teljesen átalakított és a legnagyobb kényelemmel berendezett fényképezési műtermmel kapcsolatosan egy fényképnagyító osztályt is szerveztünk, melyben a legjobb kivitelű és bármely nagyságu képek készítése régi fényképek után is. — Ugyiszintén

AQUAREL, PASTEL ÉS OLAJFESTMÉNYEK.

Azonban kérem a m. t. rendelő közönséget, hogy ne méltóztasson képeinket a házalók által ajánlott silány krájon munkákkal összetévesztetni, mert képeink valóságos I. minőségű bromezüst papírra lesznek készítve és értékek teljes szavatolása vállalatik minden tekintetben. Miután a Fotó cikkek gyáraival sikerült egyenes összeköttetést szerezni, vagyunk abban a helyzetben, hogy nagytitkosat előnyös havi részletfizetésre is eszközölünk, csekély árfelemelése mellett. A képeket mindenki megtekintheti már a munkálatok folyamán és esetleges észrevételeit megteheti, mi által ki lesz zárva, hogy csak egy kép is ne sikerüljön. Gazdag fénykép és nagytitkos minta kiállítás áll a rendelő közönségnek megtekintés végett az Apaffi Mihály-utca 24. szám alatt levő műteremben rendelkezésére, hova szíves pártfogást és számos rendelést kérünk, kiváló tisztelettel!

Biró József fényképezési műterme, Csikszereében,
(10) „Első Erdélyi Fényképnagyító Műintézet”. 20—52

LEGNAGYOBB KOMFORT!

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a helyi és vidéki nagyközönség becsés tudomására hozni, hogy 1910. november 20-tól, az Apaffi M.-utca 18. hsz. alól

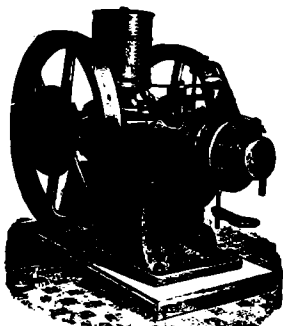
kocsigyártó, nyerges, kárpitos és szijgyártó-üzletemet

saját házamba (Mikó-utca 16. sz.) helyeztem át. Elvállalok a fent említett szakmába vágó bármely munka kivételét pontosan és a legjutányosabb árak mellett. — Elvállalok mindenféle paplán varrásokat. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Szabó Ferencz, Csikszereében

Mikó-utca 16. szám.

Ugyanitt egy teljesen szakképzett segéd azonnal felvétetik.
24—

Güldner motorok (Diesel rendszer),
Corona nyersolaj-motorok, turbina-
telepek, teljes magas, felmagas és
síma őrle malom berendezések.

**Schiel Testvérek,
Brassó.**

Gépgyár, malomépítészeti inté-
zet és vasöntöde, Szolid, lelki-
ismeretes kiszolgálás. Modern
szerkezetek olcsó árak mellett.
legnagyobb gépgyár Erdélyben.

(3)

20—50

URAM!

Ha Ön sulyt helyez egészségére,
Ha azt akarja, hogy jó kinézése legyen,
Ha azt akarja, hogy nyugodt álma, jóévtvágya legyen
Ha erejében gyarapodni akar

CSAK DRÉNER-SÖRT IGYÉK!

Kapható Csikszereében üvegekben: a jobb kávéházakban, vendég-
lőkben és az összes jobb fűszer- és csemegekereskedésekben.

Főraktár Csikvármegye részére:

Niszel Fivéreknel, Csikszereében.

Dréner-féle poharas sör — naponként friss csapolás —
csakis Lenknél a Hutter-szálloda kávéházában
az Európa-szállodában és a vasúti étterembe kapható.

(15) 18 52

HALLÓ! ÉRTESÍTÉS. HALLÓ!**Építési anyagraktár, vasbeton, műkö- és cementárugyár.**

Tudomására álom a nagyérdemű közönségnek, hogy Csikszereében, a Kossuth-
Lajos utca 48. szám alatt nagy építési anyagraktárt rendeztem be s azon
kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű fogyasztó közönség részére min-
denmennyi építési anyagot jó és pontos kiszolgálás, olcsó árak mellett eszközlök.

Állandó nagy raktárom van:

Mező darabos és olott Portland-cement friss és legkittünőbb minőségű. Gipsz staka-
tur és szobrász. Mad fűzve stakaturokra és egyéb fák eltakarására. Valódi aszfalt
fedőlemez többféle minőségben. Kollarit bürlemoz, mizolást nem igényel, kizárólagos
eladása. Aszfalt elszigetelő lemez és kaucuk-aszfalt nedves falak és lakások szá-
razzá tételéhez, kátrány és carbolineum fák telítésére, gomba és rothadás ellen.
Azbeszt pala igen könnyű és tartós. Teljes földeseket elvállalok. Vagyonok bá-
rmilyen méret szerint. Horayolt cserép agyagból. Vakolat köpor, Schainotte tűzálló
tégla és föld stb., mindenmennyi építési és műszaki anyag.

CEMENTÁRUGYÁR.

Kutkarikák betonból 80—100, 120, 150—200—300 és 400 méter átmérőjű kútak-
hoz, ezek készítését is elvállalom súlyszó rendszerrel, nagyobb kútak építését,
gözüzmű berendezéssel készítek mag is vízellások megadásával. Cement-cserép több-
féle szíben, betonesővek, hidak és átvezetők készítése. Beton- és mdkölepcsők, szí-
nes járda és burkolati cementlapok gyártása és elhelyezése. Itató és etetőváltók min-
den nagyságban. Blok üres tégla, különösen alkalmas istállók és gabonaszóknak.
Virágvazak és talpazatok esinos kivitelben. Kályha alátét lemezek. Kémény- és fal-
fedőkövek. Mindenmennyi beton- és cementipar-vállalat, granit-teraszó beton stb. bur-
kolatok készítése stb. stb. Nagybani eladásoknál megfelelő engedmény. A nagyérdemű
fogyasztó közönség nagybecsű bizalmával és rendelésével felkeresni szíveskedjék.

Gyárak és raktárak: Csikszereében, Ujtuánád és Kézdivásárhely.

Szíves támogatást kér kiváló tisztelettel:

Nagymihály Sándor építész, Csikszereében.**Első Csikmegyei benzínmotor gépre beren-
dezt az asztalos műhely.**

Van szerencsém értesíteni és a nagyérdemű közönségnek becses
figyelmébe ajánlani benzínmotor géperőre berendezett

asztalos műhelyünket.

Módunkban áll a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben előállítani
a leggyorsabban úgy butor mint épületmunkákat s a melyeknek
kifogástalan előállításáért felelősséget vállalunk. — Kiváló tisztelettel:

BARDOCZ és DARVAS, Csikcsatószeg.

17 17—52

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a
PORTLAND-CEMENT-GYÁR BRASSÓBAN.
Csikszereében kapható: **Albert Balázs és Fia** urak kereskedésében.